

TYÖRYHMÄN KOKOUS 3/2016 (kokous 84)

Aika: Maanantai 14.3.2016, klo 13.00–16.00
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Lohi
Läsnä: Timo Tanninen, ympäristöministeriö (PJ)
 Ilkka Heikkinen, ympäristöministeriö
 Ulla Ahonen, ympäristöministeriö
 Kristiina Niikkonen, ympäristöministeriö
 Matti Nummelin, ulkoasiainministeriö
 Miika Mäki, ulkoasiainministeriö
 Jari Salila, oikeusministeriö
 Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö
 Matti Ranta, Opetushallitus
 Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
 Tuula Säämänen, Liikennevirasto
 Riikka Aaltonen, työ- ja elinkeinoministeriö
 Kirsi Törmäkangas, sosiaali- ja terveysministeriö
 Rauno Väisänen, Metsähallitus
 Inka Musta, Metsäteollisuus ry.
 Liisa Pietola, MTK ry
 Jaana Lehtimäki, Suomen Akatemia
 Leif Schulman, Helsingin yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo
 Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE
 Ilpo Kuronen, Suomen luonnonsuojeluliitto
 Marko Svensberg, Suomen riistakeskus
 Mikko Routti, FIBS
 Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö (siht.)
 Ari-Pekka Auvinen, SYKE (siht.)
 Marja Pylvänäinen, SYKE (siht.)
 Esko Hyvärinen, ympäristöministeriö (vierailija)

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen (YM) avasi kokouksen kello 13.00.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisten kokousten pöytäkirjat (kokous 83, 16.2.2016) hyväksyttiin muutoksitta.

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

- Eduskunta on hyväksynyt BD-yleissopimukseen liittyvän Nagoyan pöytäkirjan. Ratifiointi-instrumenttia valmistellaan UM:ssä. Täysivaltaisuuden hyväksyminen kestää 90 päivää.
- IUCN:n maailmankongressi pidetään Havajilla 1.–10.9.2016. 129 esitystä on kahlattavaksi läpi Suomessakin.
- Helsingin yliopisto irtisanoo henkilöstöstä vähenee 15 %, lisäksi hallintohenkilöstöä, yliopiston rooli heikkenee, mm. olla mukana tämäntyypisissä työryhmissä.

- Strategian ja toimintaohjelman väliarviointi, joka hyväksyttiin viime kokouksessa, menee biotalous-kärkihanke -ministeriryhmään, taukoa tulee, kun ryhmä ei kokoontunut jatkuvasti.

5. IPBES:n 4. täysistunnon kulku ja tulokset sekä kansallisen luontopaneelin esittely (ympäristöneuvos Esko Hyvärinen YM)

Esko toi terveisiä IPBES-täysistunnosta, raportti sisältää 850 sivua ja noin 3000 viitettä. Valmistuneet raportit ja tiivistelmät hyväksyttiin, pölyttäjäraportti ja IPBESin oma metodologinen raportti. Arviointien valmisteludokumentit hyväksyttiin, tosin rahaa ei ole käynnistää kaikkien arviointien vaatimia toimia. Meneillään olevat arvioinnit etenevät hyvin. Työ on käynnissä arvioinneissa, jotka tuottavat globaaleihin arviointeihin tietoa.

Paneelin sääntöjä on muutettu, jotta alkuperäiskansatiedon huomiointi mahdollistui. Rahoituksessa on budjettihaasteita ja hankalaa ennakoitavuutta. Saksa ja Norja ovat rahoittaneet pääasiassa, Suomi mukana myös. Norjan jatko on epävarmentunut. Muut arvioinnit on jouduttu lykkäämään, paitsi globaaliarviointi. Odotetaan lisärahoitusta.

EU:n jäsenyys IPBESissä ei ole varsinaisesti edennyt. USA ja EU ratkovat, miten EU voisi tulla mukaan, eli miten äänestäisi. EU:n rahoitus olisi merkittävä, mutta ei ole lupauksia ennen jäsenyyttä. Sir Robert Watson puheenjohtajaksi, hän on hyvä ja näkyvä henkilö puheenjohtajaksi. Suomen delegaatiossa olivat Jari Niemelä, Janne Kotiaho, Petri Ahlroth sekä Esko Hyvärinen.

Keväällä 2015 asetettu Luontopaneeli toimii suomen IPBES-paneelina. Puheenjohtaja on Jari Niemelä (HY) ja sihteeri on Kaisu Aapala (SYKE). Luontopaneeli on science-policy -yhteenliittymä, tarkoitus on koota IPBES-foorumi ja vahvistaa tieteen ja politiikan vuorovaikutusta. (kts. esitys)

Pölytys, pölyttäjät ja ruoantuotanto – Luontopaneelin seminaari SYKEssä 17.3.2016.

Keskustelu

Todettiin, että meneillään on myös pohjoismaista yhteistyötä (PMN:n rahalla), jota Ruotsi koordinoi. Painopiste Suomi-Ruotsi metsäasiat, Norja-Tanska-Islandi mereiset kysymykset. Luvassa on hedelmällistä yhteispohjoismaista yhteistyötä.

Kysyttiin miten CBD- ja IPBES-töitä tehdään, siten etteivät ole päällekkäisiä. Todettiin, että asia huomioidaan, mm. SBSSTA-töissä on ollut puhe tästä. IPBES tuottaa tutkimustietoa, jota CBD:kin käyttää. Sihteeristöjen välillä pitäisi toimia yhteistyö, että vältetään päällekkäisyydet.

Todettiin kehitysmaiden asioista, että Norjalla oli esillä capacity building ja technical support -asioita.

6. BD-viestintäasiat (BD-viestintä-alatyöryhmän puheenjohtaja Ulla Ahonen YM)

BD-viestintäverkoston toiminnassa ei ole sovittu mitään business-as-usual töiden lisäksi. Ensi viikolla on seuraava kokous, jossa keskustellaan mm. sidosryhmäyhteistyöstä ja bd-yleisesitteen tekemisestä. Viestintäkalenteri on lähetetty kaikille.

Keskustelu

Keskusteltiin mikä kohderyhmä/sidosryhmä olisi hyvä yhteistyökumppani ja miksi yhteinen viestintä ei ole onnistunut. Mietittiin olisiko Meksikon COP-kokouksen korkeantason osuuteen linkittäminen hyvä yhteinen aihe? Tai terveystieteiden tai turismi?

7. Ramsar-toimintaohjelman esittely (ympäristöneuvos Kristiina Nikkonen YM)

Kansallinen Ramsar-kosteikkotoimintaohjelma 2016–2020 on laadittu osana BD-strategiaa ja toimintaohjelmaa, toimenpide 53, joka edellyttää kehittämään ja toteuttamaan Suomen kosteikkojen toimintaohjelmaa. (Toimintaohjelma lähetetty sähköpostitse 16.2.2016). Taustalla on kansainvälinen Ramsarin sopimus ja sen strategia on vuosille 2016–2024. Strategia korostaa kosteikkojen erityisen huonoa tilaa. Maailman kaikista elinympäristöistä kosteikot ovat uhanalaisimpia elinympäristöjä.

Ramsar-strategia toteuttaa Aichi-tavoitteita ja YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman tavoitteita 2030.

Kansallinen Ramsar-kosteikkotyöryhmä laati toimintaohjelman työkaluksi kosteikkojen suojelun ja kestävän käytön tehostamiseksi. Työpajoja on pidetty kun toimintaohjelmaa on valmisteltu. Kosteikkoja käsitellään laajasti, kaikki suo- ja vesialueet kuuluvat sopimuksen piiriin. Suomessa on 49 Ramsar-aluetta.

Toimintaohjelma lähtee ensi viikolla sidosryhmille lausuntokierrokselle. Mahdolliset kommentit suoraan Kristiina Niikkoselle. Tehdään verkkojulkaisu ja ohjelman toimeenpano alkaa.

SWOT-analyysi, jossa määriteltiin vahvuudet, heikkoudet, uhkat ja mahdollisuudet on tehty. On määritelty visio 2020, kuusi tavoitetta, 25 tavoitetilaa ja 55 toimenpidettä. Rahoitus, kts. toimintaohjelma s. 33. Kosteikkotyöryhmä seuraa ja arvioi toimintaohjelman toteutumista vaikuttavuusmittareilla.

Keskustelu

Todettiin, että nostetaan kosteikkoasiat esille. Kosteikkotyöryhmä on laaja-alainen ryhmä, joka on kärsinyt resurssien puutteesta. Nyt nostetaan kosteikkojen merkityksiä, kuten linkit kestävään kehitykseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, tai esim. lintuvesien ja matkailun yhdistäminen. Todettiin, että soiden ennallistaminen on Suomessa huippua.

8. Luonnontila.fi:n uuden osion esittely: Kansallinen biodiversiteettiohjelma – Suomen luontopolitiikkaa (tutkija Ari-Pekka Auvinen, SYKE Oulu)

Ari-Pekka esitteli luonnontila.fi:hin tehtyä toimintaohjelmaosiota www.luonnontila.fi/toimintaohjelma.

Kaikki toimintaohjelman 105 toimenpidettä on viety sinne. Yhdessä työstetystä Excel-taulukosta on kirjattu vastuorganisaatio ja vuoden 2015 toteutumistilanne sekä sitä kuvaavat liikennevalot. Sovittiin, että jokainen taho käy läpi vastuullaan olevat toimenpiteet ja tarkistaa tekstit, liikennevalot ja linkit, sekä muokkaa tekstejä tarvittaessa selkeimmiksi. Käyttäjätunnuksia voidaan luoda tahoille päivittämistä varten. Kokonaiskuvan luomiseksi osioon on tulossa yhteenveto, jossa toimenpiteet liikennevaloineen ovat numerojärjestyksessä. Osioon tulee myös ristiinlinkitykset BD-indikaattoreihin ja ESP-indikaattoreihin. Toiveena olisi saada myös mittari kullekin toimenpiteelle. Väliarvioinnissa viitataan luonnontilaan eikä siihen ole tarvetta liittää työstettyä Excel-taulukkoa.

Nagoyan pöytäkirjan asiat eli geenivarat ja lainsäädäntö tulee myös luonnontilaan omaksi osiokseen. Sitä työstetään parhaillaan. Samoin Cartagenan pöytäkirjan bioturvallisuusasioille tulee oma osio.

Tehdään etusivu uusiksi, siten että etusivulta on pääsy kaikkiin neljään osioon. Kaikki luonnontilan tieto tulee jatkossa olemaan myös englanniksi www.biodiversity.fi.

Sovittiin, että tilannetieto luonnontilan uudistuksista annetaan tiedoksi Ulla Ahoselle, joka pitää BD-viestintäryhmän ajantasalla.

9. SBSTTA-20:n ja SBI-1:n aiheet (neuvotteleva virkamies Marina von Weissenberg YM)

Marina kertoi tulevien kansainvälisten kokousten asioita (esitys on jaettu). Sekä SBSTTA-20-asiakirjat <https://www.cbd.int/doc/?meeting=sbstta-20> että SBI-1-asiakirjat <https://www.cbd.int/doc/?meeting=SBI-01> ovat verkossa luettavissa. SBI-1 (Subsidiary Body on Implementation) kokoontuu ensimmäistä kertaa 2.–6.5.2016. SBSTTA kokoontuu sitä ennen 25.–30.4.2016.

Cancunissa Meksikossa on COP-13-kokous 4.–17.12.2016. Ensin on korkeantason osuus ja sitten neuvottelut. Korkeantason osuuden ”Mainstreaming Biodiversity for Well-being” aiheet ovat metsät, maatalous, kalastus ja turismi. Kokouksessa otetaan vielä esille 5. maaraportit, sillä niitä on tullut noin 100 määrääjän umpeutumisen jälkeen. Kokouksen tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden

valtavirtaistaminen ja rahoituksen kaksinkertaistaminen. Myös Nagoyan ja Cartagenan pöytäkirjat ovat esillä. Myös Alkuperäiskansat, merten suojelu sekä tutkimuksen ja tieteellisen tiedon kytkeminen päätöksentekoon ovat esillä. COP tekee poliittiset päätökset ja antaa jatkosuositukset. Oheistapahtumat COP-13 aikana: Business ja Biodiversiteetti Foorumi 2.–3.12.2016, terveys, ihmisten hyvinvointi ja synteettinen biologia.

EU-koordinaatio pidetään ennen COP-kokousta. Horisontaaliset asiat: budjetti, toimintaedellytykset, raportointi, COP-MOP-8 ja Nagoya COP-MOP2. EU-neuvoston päätelmät hyväksytään syksyllä 2016. Oheistapahtumien teemat ovat vielä auki.

Keskustelu

- Kuudes maaraportti CBD:lle on oltava valmis 31.3.2019. Työ aloitetaan vähintään 9 kk ennen.
- Yhdessä Perun kanssa järjestetään COP side-event valuma-aluehankkeesta, toteuttajana Conservation International.
- SBI-sisällöistä toivotaan keskustelua tässä työryhmässä, syntyy uusi käytäntö, kun SBI alkaa kokoontua.
- Meksikon biodiversiteettisivusto <http://www.biodiversidad.gob.mx/>
- Katsottiin COP-13-video <https://www.youtube.com/watch?v=h5N3RstI56I>

10. Muut asiat

Esille ei tullut muita asioita.

11. Seuraavat kokoukset

Tiistai 10.5.2016 kello 9–11, YM kokoushuone Pankkisali

Torstai 16.6.2016 kello 9–11, YM kokoushuone Pankkisali

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

10. Kokouksen päättäminen

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen päätti kokouksen kello 14.41.

Puheenjohtaja

Timo Tanninen

Sihteeri

Marja Pylvänäinen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.